

NGỌN ĐỒI SUY TƯỞNG

Thu Hương

Những cây đào vườn sau chi chít những chùm nụ bụi bầm. Nhiều nụ hình như sắp nở, các cánh màu hồng, he hé, nhô ra khỏi lớp vỏ dày, nâu xạm đang còn ôm tròn ngang bầu nụ. Không hiểu sao thời tiết giữa tháng hai mà nắng ấm như tháng năm tháng sáu. Quỳnh hí hửng nghĩ đến các bụi hồng quế với các cành tươi màu rượu chát, khóm mùi phơn phớt màu cẩm thạch non, bụi ớt lá xanh trái chín đỏ ửng trong nắng, các bụi hành răm xanh rì, bụi thì là gây éo lá thơm thơm, sẽ được Quỳnh tự tay săn sóc. Khu vườn nhỏ đằng sau nhà sẽ xanh tươi và rau muống, dưa leo, cà chua sẽ bò lan man. Với bàn tay Quỳnh, cát sỏi sa mạc sẽ thơm nồng hương quế.

Trên đường từ nhà nàng, Trampway lane, dưới chân rặng Sandia Heigh tới Bộ Lao Động, Santa Fe. Con đường quen thuộc Quỳnh vẫn đi làm mỗi ngày, hơn một trăm ki lô mét và một giờ lái xe. Có những buổi sáng ngồi trong xe nhìn khí núi nhẹ như mây và mặt trời vàng ươm chói loà đang từ từ nhô cao. Khí núi pha hồng như mây, từng mảng từng khối tản mạn lên cao, bỏ các cồn cát nhỏ vàng thẫm, bỏ các cội tùng lùn. Mới nhìn tưởng như mây đang nhàn tản vu vơ, nhưng chỉ vài phút sau chúng có vẻ vội vã, rộn ràng bay cao như thi nhau thắm các giọt nắng sớm, như khối người Việt tràn ra biển Đông những ngày cuối tháng tư 1975. Cả một khối người tràn ra biển như khối nham thạch nóng đỏ từ một núi lửa vô hình tuôn tràn vào lòng đại dương.

Khối người bỏ nước ra đi có các em vừa chào đời chưa đầy tháng, da mặt còn nhăn nheo được quấn tròn trong khăn lông, có những cụ già tóc trắng, có các cô gái má hồng màu nắng, có các trẻ nhỏ còn đang ôm bầu sữa. Những người đàn bà trên mọi nẻo đường, chưa một lần gặp gỡ nhau, không ngờ lại gặp nhau trong đau lòng. Trên boong tàu tối ngày 30 tháng tư 1975, các bà mẹ ôm chặt con mình vào lòng như gà mẹ xòe cánh trước móng nhọn của điều hâu đang lượn trên cao. Những người đàn bà Việt muôn đời vẫn thế: cảm lặng, nhẫn nại. Những tiếng cười, những cái ồn ào, những tiếng nhõng nhèo của con nhỏ biến mất rồi trong ánh lửa Saigon đêm cuối cùng.

Họ chẳng có cái mộng đi khai hoang như ông bà tổ tiên những ngày lập quốc, họ cũng chẳng muốn đi tìm một tương lai gì ghê gớm lắm, vì có quê hương là có tất cả. Nhưng họ chán rồi cái cảnh lửa bập củ từ năm 1953-1954. Những hận thù vô lý, nỗi lo cho bà con, cháu dại, nỗi buồn nhìn người thân mỗi ngày biến mất không lời tư giã. Họ chán ngấy cái cảnh sẽ phải nghe các lời trống rỗng, sáo ngôn. Họ chán ...chán hết...chán tất cả...vì biết rằng quê hương sẽ bị quay cuồng trong cơn dông bão, mọi người miền Nam sẽ rơi vào cảnh đọa đầy. Cho nên họ lia bỏ mảnh đất một đời yêu mến, đơn giản như thế đấy. Họ chỉ là những tâm hồn đi tìm hơi thở. Vâng, họ tìm hơi thở cho họ, cho con cháu họ- hơi thở cho một trái tim nhân bản. Các hơi thở cho tim vang nhịp đập, cho máu được đỏ hồng, như chút tự do một đời mong có. Họ không thèm biết tương lai mình đi về đâu, miễn là thoát khỏi cái không khí nhiễm độc ngột ngạt.

Thật lạ cho người của quê hương nàng, những người một đời không muốn xa ngôi nhà từ đường, một đời không muốn lìa quê. Thế mà họ bỏ Bắc vào Nam. Không ai đành lòng quên nắm ruột còn sót lại nơi quê nhà. Các món tiền, các gói quà, các cánh thư lại bay từ Nam sang Pháp, rồi rơi xuống quê xưa. Các cụ già mong ngày hoà bình, về quê cũ nhìn người thân không biết sống chết thế nào và nhất là được gần tổ tiên. Người trẻ ao ước về Bắc để nhìn tận mắt các di tích lịch sử nào hồ gươm nơi trả kiếm của người hùng áo vải, nào sông Hồng đã một lần làm Tôn Sĩ Nghị tái mặt. Về để nhận lại anh em, các gương mặt thân yêu, chiến tranh biến họ thành kẻ tử thù. Về lại miền Bắc như nỗi lòng người đi tìm đất hứa. Thế mà giờ đây họ và trăm ngàn người Việt khác lại là những tâm hồn lạc loài trên khắp địa cầu. Trẻ, già bồng bế ra đi như những ngày tháng cũ, năm 1953-1954. Khác chăng người Việt 1975 chẳng có dịp từ giã người thân, vì họ biết rằng lần này đây rủi nhiều hơn may. Đảo dưa hấu của An Tiêm không nằm trong tầm tay với và đảo của Lỗ Bình Sơn bị chìm lấp trong làn sóng dữ.

Những ngày nghỉ, Quỳnh dậy thật sớm, ngủ thế nào được khi nắng lên lòi qua kẽ hở màn cửa, nắng ủa vào nhà từ các khung kính cao gần trần và nắng ôm choàng sky light trong phòng tắm. Nắng tự tiện, ung dung chiếm cứ mọi nơi như chính nắng là chủ nhân căn nhà. Quỳnh được nắng đánh thức, nhảy

phốc khỏi giường chạy ra nhà bếp pha cà phê. Nàng ngược nhìn qua khung cửa kính cao để xem các tầng đá trắng, các triển thông còn đẹp như ngày hôm qua không. Nắng làm các tầng đá trên triển núi trắng hơn, lá thông đượm màu nắng sẽ xanh hơn, và nhất là được thấy một khoảng trời trong xanh. Triển thông có gió đang reo, còn đá thì sao nhỉ. Lòng Quỳnh còn so với đá được bao nhiêu ngày nữa đây. Đá núi về đêm như thì thầm cùng trăng, cùng sao, cùng sỏi cát. Quỳnh nghe nổi rì rào, niềm ưu tư của đất trời lúc nào cũng xa gần bên nàng, chỉ mình nàng cảm nghiệm mà thôi.

Ngửi mùi cà phê thơm nồng, nàng để bếp âm ỉ cho cà phê rồi lên ra vườn sau. Bị cái lạnh sáng sớm ủa đến rất mặt. Nàng suýt soa, hơi thở đọng khói trong không khí, Quỳnh run run chạy vào nhà mặc áo ấm, đội mũ len ra thăm các gốc đào. Vườn sau là một khoảng đất trống với vài cây thông, hai cây táo, vài cây đào và vài cây bạch dương. Vài bụi cỏ gai(tumble weeds) khô, lớn, nhỏ được gió thổi chổng chất dưới hàng rào hoặc quấn chặt lấy gốc đào như không cho bất cứ một thứ cỏ dại nào mọc lên vào. Đó đây vài gốc sương rỗng đầy gai, xanh mốc lè loi, vài ổ kiến đùn lên cao, vài bụi yuca lá dày nhọn, loại dứa dại trên sa mạc với các chùm hoa khô, khẳng khiu vươn cao và vài cụm cỏ lông nheo khô trắng. Quỳnh kéo các bụi gai, liệng chúng ra xa. Tháo bao tay, sờ vào các nụ hoa vì Quỳnh không thể tin mắt nàng được. Cả cây đào đầy nụ, lộc đã héo khô mà Quỳnh không hay. Tất cả mấy gốc đào đều bị khô héo nhưng vì thời tiết sa mạc nên nụ chưa bị rụng. Quỳnh thấy tiêng tiếc cho các nụ đào chưa kịp nở đã bị thui chột. Hoa và nụ đào héo khô như muôn triệu người miền Nam sau tháng tư 1975.

Lòng buồn, tiu nghỉu như mèo ướt, Quỳnh lặng lẽ đi vào nhà. Quẳng bao tay, áo ấm và mũ len vào một góc nhà bếp. Quỳnh bực bội trong lòng, nổi vui mừng nhìn nắng nhìn mây biến mất. Quỳnh lần thân lấy nước tưới cho các cành Quỳnh như trong cõi mộng du. Chậu quỳnh leo, lá dài hơn cả thước, hoa nở trắng như các hoa ngọc lan nằm yên tĩnh nắng. Quỳnh vừa tưới hoa vừa nghĩ mông lung. Nàng lầm bầm:"Không thể thế được! Muôn triệu lần không! Có bàn tay Quỳnh, hoa phải nở và cây phải xanh."

Rót cho mình một tách cà phê, cà phê còn nóng bốc hơi. Nàng dơ hai tay ôm nhẹ bình cà phê sưởi hai bàn tay tím vì lạnh. Hớp một ngụm cà phê đắng nàng cũng chẳng nhận ra, Quỳnh vào phòng lấy giấy viết...

Albuquerque, ngày 15 tháng hai năm 1989

Gửi chình nhân,

Các nụ đào, căng tròn nhựa sống trên các gốc đào sau vườn chưa kịp nở đã chết khô rồi đó các anh, chúng chết khi các cánh mới nhu nhú hồng. Có vài bông nở nhưng bị lạnh đóng băng nên ngỡ ngàng khô cứng. Hoa cũng bị đánh lừa bởi nắng ấm. Các anh cũng thế. Cuộc đời các anh có phần bất hạnh hơn nụ đào của Quỳnh. Hy vọng những tháng tới thời tiết ấm hơn, Quỳnh lại được thơ thẩn ngoài vườn. Vườn của Quỳnh sẽ xanh tươi, hoa bướm chim muông rộn ràng. Quỳnh hay có thói quen cầu nguyện cho mọi người còn lại, được may mắn nơi quê nhà. Niềm hy vọng hay chuỗi mong ước của Quỳnh thật nhỏ, nhỏ như sợi tóc. Biết là Quỳnh đang và sẽ làm được. Còn các anh, cuộc đời đưa đẩy về đâu, có kiên nhẫn được như cây cỏ hoang sơ hay là bật gốc tức tưởi hay là thui chột như cây cối ngoài vườn sau. Hy vọng...ngày mai... Ôi những ngày dài rồi sẽ qua.

Quỳnh ở đây được hai tuần rồi? Kể cả chủ nhật này nữa là 15 ngày. Những ngày trên tiểu bang mới, con chim lạc bầy và đám khí núi dưới nắng sớm nơi đây. Kể từ ngày rời Việt Nam, Quỳnh đã xa quê hơn 13 năm 10 tháng 16 ngày. Quỳnh không buồn khi nghĩ tới những ngày tháng lênh đênh nhưng thấy mình và các con mình bị thiệt thòi nhiều quá. Con nhỏ không cha trên đường đời đầy gió bụi. Các người đàn bà như em làm được gì nhỉ cho các anh, cho quê hương, ngoài nước mắt, niềm tin và lòng tự hào làm người Việt. Quỳnh chẳng bao giờ khóc cho các đau khổ đọa đầy. Chỉ biết tìm mình quên đau, chỉ biết mất mình cay sè, chỉ biết ngược nhìn trời xanh mỉm cười cho các giọt nước mặn khô nhanh. Quỳnh cũng chỉ là một người đàn bà VN nơi hải ngoại, cô bé bỏ miền Bắc nhận miền Nam làm quê hương và bây giờ nhỏ ở đây Albuquerque. Thế là Quỳnh nửa trái cầu xa quê.

Thôi Quỳnh không viết nữa vì làm Quỳnh tủi lòng cho thân phận các anh như thân phận Quỳnh...

Quỳnh và Albuquerque,

Cả tháng nay Quỳnh thu gọn các bụi cỏ gai khô thành từng đồng lớn, lấy dây cột chặt để trước nhà cho xe rác mang đi. Mỗi sáng sớm những ngày chưa có việc, Quỳnh cặm cụi thanh toán đám cây con vừa nhú dài hơn đốt ngón tay ngoài vườn. Dùng cuốc dấy cây dại đang nảy mầm mỗi tay, Quỳnh lại ngồi xếp nhỏ chúng bằng tay, đợi tháng tư nắng ấm sẽ trồng rau. Cỏ dại mọc nhanh hơn thời gian Quỳnh ngồi ngoài vườn thanh toán chúng. Muôn triệu cây con mọc đầy mặt đất như mạ xanh. Cây dại cứ việc mọc và Quỳnh không nản lòng, nằng nhổ cỏ sáng tinh mơ khi sương sớm còn đọng, nằng nhổ cỏ sau khi uống cà phê sáng, lom khom cặm cụi buổi trưa, ngồi xếp trên cát lúc ban chiều. Lưng Quỳnh ê ẩm những ngày đầu, chân đi lạng quạng vì ngồi quá lâu. Quỳnh như con kiến nhỏ làm không nghỉ. Hai tuần sau vườn chỉ là bãi cát vàng tro trọi. Chiếc xe Honda nhỏ, màu nước biển và nắng, từ từ tha về vườn các bao đất, các bao phân gà, các bao hạt giống hoa và rau thơm. Các gốc hồng, các bụi Liên Thảo tím tím cũng nằm chen chúc bên nhau.

Một ngày trong tháng bảy, trời vẫn trong xanh, nắng mặt ngọt, và khu vườn Quỳnh rực rỡ màu hoa. Hàng xóm nhìn bóng Quỳnh thấp thoáng tưới hoa sáng, chiều cũng vui lây niềm vui của Quỳnh, xin nàng chỉ cách làm vườn. Quỳnh cười nói: "Ngoài các công việc của người làm vườn, tôi cho hoa nghe nhạc và tôi thì thầm với chúng những gì xảy ra trong một ngày làm việc của tôi."

Buổi sáng ấy, sau khi tưới hoa, Quỳnh cắt vài bông hồng hàm tiếu màu vàng để kỷ niệm những ngày quê hương còn đoạ đầy. Quỳnh ngồi vào bàn viết...

Albuquerque, ngày ...Tháng bảy năm 1989

Gửi chinh nhân,

Hôm nay là thứ bảy, tuần lễ thứ ba tháng này....

Các cô bạn hàng xóm mé khu vườn nhỏ này kinh khủng, Quỳnh truyền hết nghề cho họ rồi đó, sang năm rau thơm sẽ lan tràn trong mọi vườn hàng xóm. Nhưng Quỳnh còn dẫu một điều, Quỳnh cho là không cần thiết. Đó là trong khi làm vườn, hái rau Quỳnh hay kể lễ niềm mơ ước, mơ một ngày các anh được tự do. Tự do như chim bướm thăm vườn. Hy vọng các anh còn sinh lực cho ngày qua đây. Mong rằng thời gian không làm các anh mòn mỏi. Vì đất nước, đồi núi, cỏ cây xứ này là thiên đàng hạ giới cho những người mong đến, chúng đang đợi ngày các anh đến đây. Thông vẫn reo muôn thuở, còn trăng sao vẫn kể chuyện quê nhà.

Hoa muôn màu, rau thơm xanh biếc, bướm la đà làm vui mắt hàng xóm. Họ có biết đâu rằng niềm mơ ước bị thui chột trong chiến tranh ngày nào, nay lại bùng nở như cây như hoa. Rau thơm sống trên sỏi đá tuy cần cố nhưng mùi thơm thì tuyệt vời. Ớt chín đỏ ửng thật cay, rau mùi thơm mát, rau húng nồng nàn và các anh phải sống để được hít thở chút không khí nhân bản, để chăm bón niềm ước mơ làm người.

Ngày trận vong chiến sĩ năm ngoái, trong chuyến thăm vợ chồng người bạn. Quỳnh đi thăm Đài Tưởng Niệm những thanh niên trẻ hy sinh cho Việt Nam. Đài nằm trên đỉnh đồi thoải thoải của sa mạc, nhìn xuống thung lũng bao la. Trời hôm đó trong xanh, cỏ khô vàng khắp vùng, xa xa triền núi một màu vàng ươm của các cây bạch dương. Cái thênh thang của cảnh trí phản ảnh sự hy sinh cao quý của tâm hồn họ. Cái cao quý ở sự hy sinh, sinh mệnh mình cho người khác. Cho người họ chưa hề biết, cho mảnh đất họ chưa hề đặt chân đến. Tuổi đời họ quá trẻ, tim họ mang đầy niềm tin. Họ còn ở cái tuổi mê Rock and roll, còn thích ăn pizza, còn đang uống bia, tán chuyện gẫu ngày nào, đã ngà gục, đã đổ máu trên quê mình. Nhìn từ xa, đài với lối kiến trúc lạ, độc chiếm một vùng- lẻ loi nhưng hùng tráng. Các lá cờ phấp phất bay trong gió. Bên trong có phòng triển lãm nho nhỏ, Quỳnh nghe được tiếng cười nói qua máy truyền tin, tiếng súng nổ, tiếng la hét vì đau. Chút âm thanh nho nhỏ đủ để xuyên thủng màng nhĩ, đủ để làm tim ứa máu, đủ để mắt ứa lệ. Bức bản đồ Việt Nam thật to đầy đủ chi tiết các địa danh tham chiến, các tấm hình chụp các quân nhân cười rơn, hay bị thương đứng chờ máy bay. Hình ảnh họ gọi nhớ trong em gương mặt thẳng Quân Biệt Động, anh Hùng bộ binh, anh Hiền bồ con Hằng và bao nhiêu người khác đã đi vào cõi xa. Lòng nặng trĩu, Quỳnh và bạn bước vào Đài. Không khí

trong Đài thật trang trọng, cách bày trí thật đơn sơ. Chiếc bình đựng nước màu màu xanh olive, cái mũ sắt bẹp vì trúng đạn, thẻ quân nhân với sợi dây đeo nằm chơ vơ trong các tủ kính, những cánh thơ nhàu nát, dính máu bạc màu theo thời gian. Các di vật một thời đã qua đang trang trọng chứng minh cái tuyệt đối- sự hy sinh không tưởng của người trẻ và cái tàn nhẫn của chiến tranh. Quỳnh có cảm tưởng linh hồn họ đang lẩn vẩn chung quanh, đang nhìn Quỳnh khẽ nói Welcome to our country. Quỳnh đáp lại một cách tự nhiên, tự nhiên như đang thì thầm cùng người thân trong một thế giới vô hình. Sorry...sorry ... you lost your lives for us. Tự thâm tâm, Quỳnh cảm thấy xấu hổ cho hai thái cực của sự tiếp đón, từ hai phương trời khác nhau. Cái khắc nghiệt độc ác, quê mình tiếp họ và cái vị tha lòng thương người nơi đây. Làm sao mình trả nổi những hy sinh những mất mát. Làm sao làm người chết sống lại ngoại trừ Thượng Đế. Rồi Quỳnh lại nhớ đến các anh trong các trại tập trung nơi quê nhà. Tim Quỳnh quặn đau, đau hơn cả những lần từ biệt các người bạn, người thân bên cạnh các vàng đất mới đào lần chót. Hình như kỉ niệm làm Quỳnh đau hơn. Người thân của Quỳnh đâu rồi nhỉ, nhìn quanh chỉ thấy những gương mặt xa lạ ngay cả cỏ cây đồi núi. Vài du khách nhìn Quỳnh như thăm hỏi, cô đến đây làm gì và cô khóc cho ai. Cô bịn bịn đầu trên vai Quỳnh nước nở như trẻ thơ, còn Quỳnh ôm bẹn nghẹn ngào. Quỳnh khóc cho tất cả những người đã khuất và khóc cho các anh trong thân phận lưu đầy trên quê hương mình. Quỳnh khóc cho Quỳnh trong đài tưởng niệm, một nửa trái cầu xa quê.

Ráng đi các anh, ráng làm tròn thân phận làm người. Xin đừng như các nụ đào vườn sau. Vì rồi ngày mai cũng sẽ tới. Các ngày dài rồi sẽ qua...

Quỳnh và Alburquequi,

thuhuong mùa đông 1989, những ngày nghĩ đến quê hương
Trích trong "Nắng và Em"